

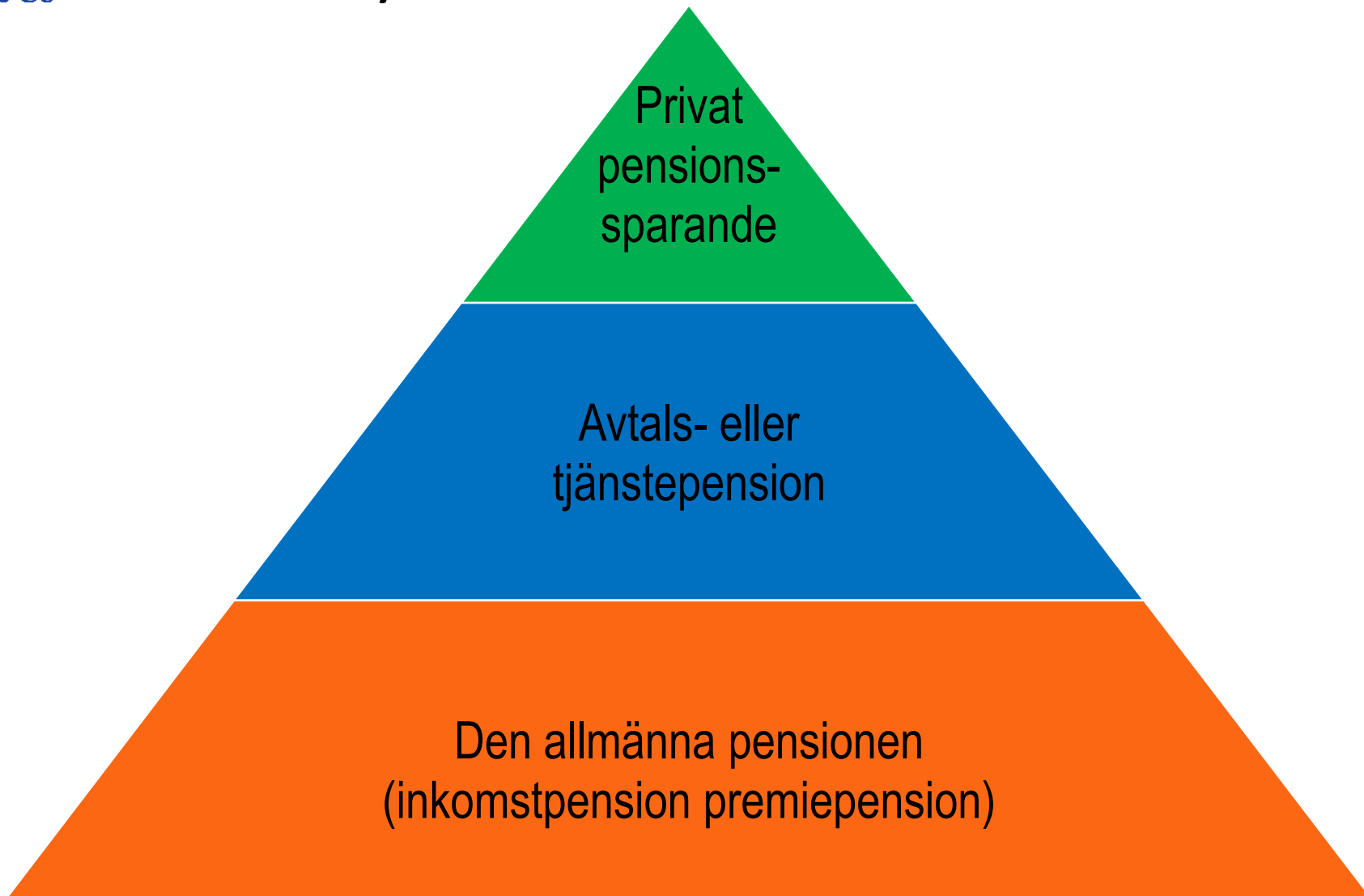

Pensionsbolagens, fondbolagens och andras ansvar

4 maj 2022

Annika Creutzer
ekonomijournalist

”Pyramiden”

Varför allmän pension?

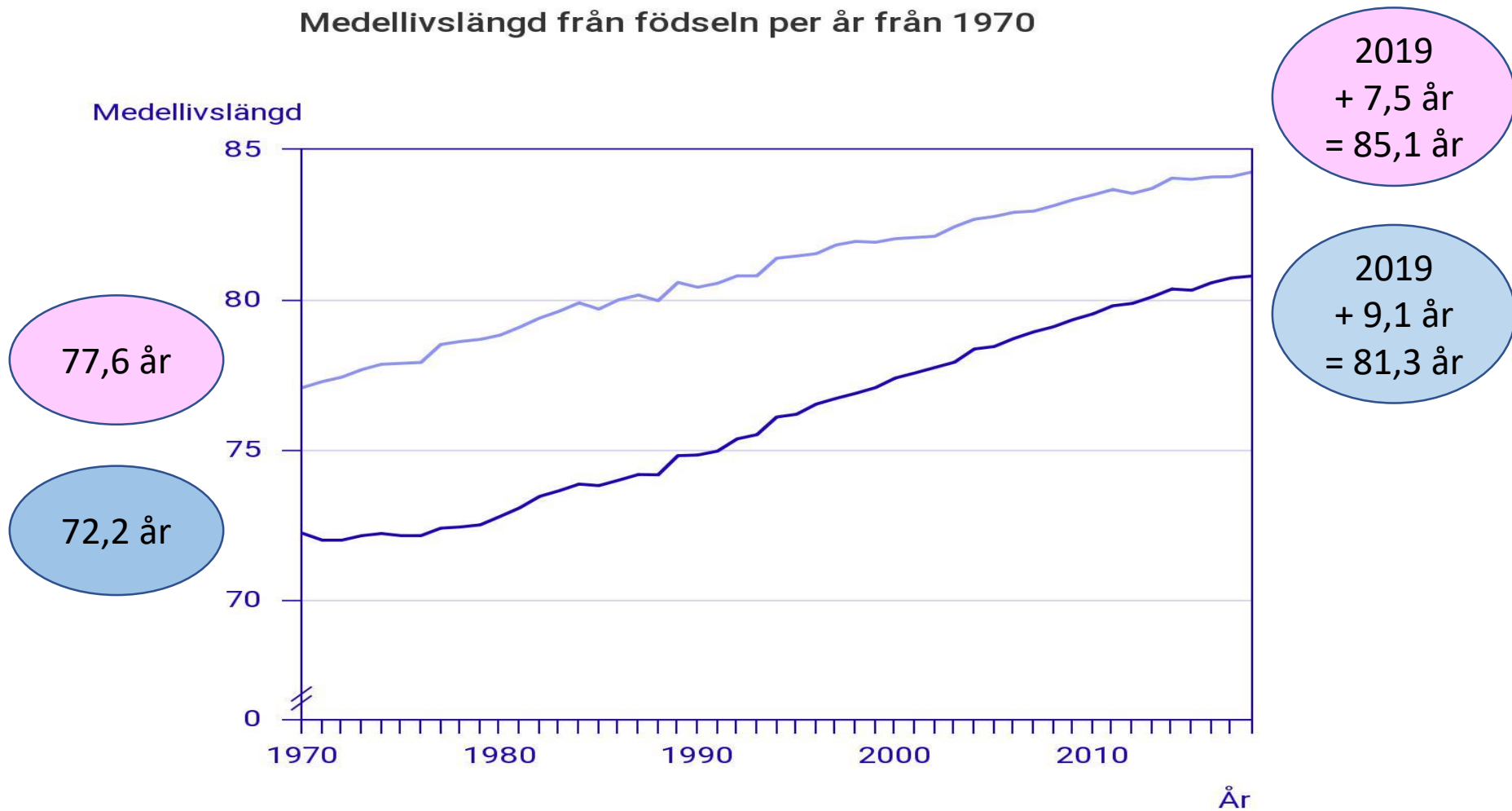
- 108 år i år sedan världens första allmänna pension
- Hur såg det ut 1913?
- Alla tjänar på att de äldsta har så att de klarar sig.
- Bastrygghet för alla efter arbetslivet.
- Arbetslinjen – det ska löna sig att arbeta.
- Utanför statsbudgeten.
- Samhällsekonomiskt stabiliserande.
- Snart: livslängd får betydelse.

Händelser i den allmänna pensionen

- 1913 Det första allmänna pensionssystemet införs (avgift och tillägg)
- 1935 Folkpensionsreformen (mer tillägg och för nästan alla)
- 1946 Pensionsreformen (även fattiga, avgift bort)
- 1960 ATP-reformen (inkomstrelaterad del)
- 1999 Det nya pensionssystemet införs

Vi lever allt längre

Medellivslängd från födseln per år från 1970

Diagramförklaring

— Män

— Kvinnor

... men skillnaderna ökar

- Kvinna akademisk utbildning: $65 + 23,5 \text{ år} = 88,5 \text{ år}$
- Man akademisk utbildning: $65 + 20,9 \text{ år} = 85,9 \text{ år}$
- Kvinna förgymnasial utbildning: $65 + 20,4 \text{ år} = 85,4 \text{ år}$
- Man förgymnasial utbildning: $65 + 18,1 \text{ år} = 83,1 \text{ år}$

- Snitt alla: $65 + 20,4 \text{ år} = 85,4 \text{ år}$

Bostadsort påverkar också, mer än lön

Nu höjs pensionsåldrarna

- **Lägsta ålder för uttag av allmän pension:**
 - 2020: från 61 till 62 år
 - 2023: från 62 till 63 år
 - 2026: från 63 till 64 år
- **Lägsta ålder för garantipension:**
 - 2023: från 65 till 66 år.
 - 2026: knyts till riktåldern = 67 år fr o m 2027
 - Undantag för dem som arbetat 44 år eller längre (under utredning).
- **Trygghetssystemen** (a-kassa, sjukersättning, sjukförsäkring m fl) följer med upp till åldern för garantipension.
- **LAS-åldern:** 2020 från 67 till 68 år och 2023 till 69 år.

Den allmänna pensionen

Högsta lön 2022: 572 600 kr (e g 8,06 ibb), 47 717 kr/mån

Lägsta lön 2022: 20 431 kr/år

- **Inkomstpension:**

Motsvarande 16 procent av PGI sätts av till inkomstpension.

Max 2021: 81 840 kr.

Pay as you go

- **Premiepension:**

Motsvarande 2,5 procent av PGI får vi placera själva i premiepensionsfonder.

Max 2021: 12 788 kr.

Fondering

- **Tilläggs pension:**

Motsvarar ATP. Övergångsregler födda t o m 1953

- **Garantipension:**

Grundskydd från 65 år (66 år fr o m 2023)

Den allmänna pensionen

- Hela livet räknas
- Pengarna till premiepensionen kan vi placera.
- Inga garantier
- Kakan Sverige - tillväxten
- Pension kan tas ut från 62 år
- Pension kan tas ut i $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$, $1/1$
- Olika delar kan tas ut av premiepension och inkomstpension
- Pensionen kan fyllas på hela livet

Lönenivå och förmåner 2021

1. Minst 20 135 kr/år. Pensionsrätt.
2. 380 800 kr/år. Full sjukpenninggrundande inkomst.
3. Upp till 537 200 kr/år. Bara kommunal skatt.
Därefter även 20 % statlig skatt.
Från och med inkomståret 66 år: 596 800 kr.
4. 476 000 kr/år. Full föräldraförsäkring.
5. 550 000 kr/år. Full allmän pension.

PGI Den **pensionsgrundande inkomsten** är arbetsinkomst före skatt minskad med den allmänna pensionsavgiften med 7 procent.

PGB Det **pensionsgrundande beloppet** beräknas på andra pensionsgrundande inkomster som föräldrapenning, sjuk- och aktivitetsersättning och a-kassa.

Mina råd kring tjänstepensionen

- Större betydelse än premiepensionsvalet.
- Välj rätt arbetsgivare.
- Gör ett aktivt val – att välja eller inte välja.
- Glöm inte bort de inbetalningar du har från tidigare anställningar - fribrev. Hur är de placerade?
- Ta ut pensionerna vid rätt tidpunkt.
- Tänk på skatteeffekten.
- Slösa inte pensionspengar på efterlevandeskyddet - ta istället en separat livförsäkring. Arvsvinster viktiga i högre ålder.
- Gå inte i pension för tidigt för barnbarnens eller makens skull!

Hej Lotta!

Pensionsprognos

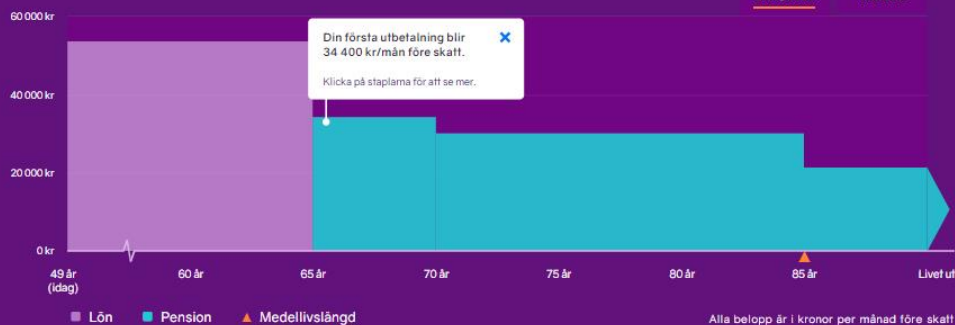
Ta ut pension enligt pensionsavtal

Ta ut pension vid

Om du fortsätter att arbeta hos Test som privatanställd tjänsteman (ITP2) med en lön på 54 718 kr/mån beräknas din första pensionsutbetalning att bli 34 400 kr/mån före skatt. Det innebär att din pensionsutbetalning motsvarar 64 % av din pensionsmedförande lön, vilket är en minskning av din inkomst med 19 400 kr/mån. Som lön har vi använt den uppgift vi fått från Alecta om en pensionsgrundande lön på 54 718 kr/mån. Vid beräkningen har vi tagit hänsyn till din redan intjänade pension. Vill du ändra dina anställningsuppgifter, gå till [Inställningar](#).

DIAGRAM

TABELL

Intjänad pension

Se vad du hittills har tjänat in till din pension.

INTJÄNAT KAPITAL

Ca. **2 677 188 kr**

[Visa pensionstillgångar](#)

Simulera din pension

Vad får du i månaden om du inte fortsätter att jobba som idag? Här kan du testa hur pensionen påverkas om du ändrar din lön, uttagsålder, uttagstid eller värdeutveckling.

[Visa pensionssimulatore](#)

Var är du på pensionskalan

Hur ser din pension ut jämfört med andras? Här har vi samlat statistik från alla registrerade användare.

[Visa pensionsstatistik](#)

Nu har Uttagsplaneraren kommit!

minPension | Endast för tjänstgörande mellan staten och pensionsbolagen

Om minPension Allt om pension Kom igång Blogg

Mina sidor Logga ut

Översikt Intjänad pension Simulatorn Pensionsstatistik **Uttagsplan** Notiser Meddelanden Inställningar

Uttagsplan

Jag behöver hjälp ?

- Start
- Testa och jämför
- Ansök

Uttagsplaner

- Uttagsplaner
- Testa & jämför
- Välj & ansök
- Testverktyg

Testa dig fram till en egen pens:
För att du ska komma fram till en plan som pas planer. Jämför dem för att veta vilken som pas

Kommer snart

Prova färdiga alternativ

Jämför planer

Kommer snart

Jämför planer

Dina pensioner idag

Enligt avtal
Uttagsstart 2019, maj
Du är 65 år

Visa plan

Dina sparade planer

Aktivitetstata Validering nr1	Skapad	Ändrad	Visa plan
Uttagsstart 2019, maj Du är 65 år	2018-11-22 12:53	2019-01-10 11:24	Visa plan

Skapa flera planer och jämför

Skapa och spara dina planer.

Jämför dina olika planer och välj en som passar dig.

Gå direkt in till tjänsten

Nästa steg

Sida 4 av 6

Fonders fördelar

- Ger möjlighet för alla att spara i aktier.
- Ger möjlighet till att sprida riskerna.
- Ger möjlighet att få hjälp av proffs.
- Ger kapital till ett växande näringsliv och samhälle.
- Ger högre avkastning över tid.

Kunskapsnivån och erfarenheten är stor i Sverige.

Övervakande myndighet
Finansinspektionen
även andra som Konsumentverket,
Kronofogden, Skatteverket och
Finanspolisen

Så undviker du att bli lurad

- Ta inte emot erbjudanden om investeringar via telefon.
- Tänk efter – Varför får just jag ett sådant bra erbjudande?
- Avstå från att investera om du inte förstår vad det handlar om.
- Kontrollera att företaget har tillstånd från FI.
- Kontrollera att FI inte har varnat för företaget.
- Tillåt aldrig någon du inte känner att fjärransluta till din dator.
- Använd inte ditt bank-id på uppmaning av någon annan.
- Logga inte in på din bank på någon annans uppmaning.
- Lämna aldrig ut dina inloggningskoder.

Källa: Finansinspektionen

Krav på fondbolagen

- Övervakas av respektive lands tillsynsmyndighet.
- Internationella lagkrav bland annat Ucitsdirektivet för värdepappersfonder.
- Bland annat krav på fondfaktablad, 2 sidor med fakta som placeringar, historisk avkastning, kostnader.
- Krav på förvaringsinstitut.

Ibland räcker det inte...

Pensionsmyndighetens 30 punkter bland annat:
Nej till fondbolag som riktar sig till svensk marknad men
är registrerad i annat land
Krav på minst 500 miljoner kr.
Krav på tre års historik.
Högre krav på förvaringsinstitut.
Samma krav på underliggande fonder (fond i fond),
Granskning av ledande personer

Nästa steg: upphandlade fonder

Risker i form av kostnader

Avgiftens betydelse för värdeutvecklingen

1 % högre avgift i 20 år ger ca 17 % mindre kvar

1 % högre avgift i 40 år ger ca 31 % mindre kvar

2 % högre avgift i 20 år ger ca 31 % mindre kvar

2 % högre avgift i 40 år ger ca 53 % mindre kvar
av inbetalat belopp

Flytträtten

Traditionell förvaltning

”En påse pengar”

Löfte om avkastning

Strängare övervakning

Krav på fördelning obligationer, aktier, fastigheter m m

Löftet måste kunna uppfyllas – stresstester

Stabilare över tid

Lär dig behärska knapparna

- Knappar för inkomst-/tilläggs pension och premiepension.

Start, styrka och stopp.

- Knappar för tjänstepensioner.

Inga stoppknappar!

- Knappar för privata pensioner

Inga stoppknappar!

Fattigdomsfällor i pensionssystemet

4 maj 2022

Annika Creutzer

ekonomijournalist

Tio klassiska fällor för individen

- Jobba svart
- Plugga för länge
- Arbeta utan kollektivavtal (eller annan pensionslösning)
- Arbeta deltid långa tider
- Acceptera dålig arbetsmiljö
- Leva stor del av livet i ett annat land
- Acceptera låg lön/inkomst
- Gå i pension för tidigt, förlita sig på respektive
- Ta ut för mycket pension för fort
- Låta andra placera åt dig

Nödvändig kunskap om pensionssystemet

- Hela livet räknas
- Inga garantier
- Kakan Sverige - tillväxten
- Pengarna till premiepensionen kan vi placera.
- Pension kan tas ut från 62 år (63 år fr o m 2023)
- Pension kan tas ut i $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$, $1/1$
- Olika delar kan tas ut av premiepension och inkomstpension
- Pensionen kan fyllas på hela livet

Pensioner i Sverige i dag

Genomsnittlig allmän pension före skatt, boende i Sverige:

Alla: 14 600 kr

Kvinnor: 13 100 kr

Män: 16 300 kr

Genomsnittlig total pension före skatt, boende i Sverige:

Alla: 19 800 kr

Kvinnor: 16 500 kr

Män: 23 600 kr

(januari 2022)

Pensioner i Sverige i dag

Grundskydd:

Garantipension

662 800 personer

Bostadstillägg:

292 700 personer

Äldreförsörjningsstöd:

24 000 personer

(januari 2022)

Att mäta fattigdom

Relativ fattigdom

< 60 procent av medianinkomsten.

Cirka 12 500 kr i månaden i disponibel inkomst.

Cirka 250 000 personer.

Hälften av dem har inte äldreförsörjningsstöd och/eller bostadstillägg.

Cirka 12 procent, 15 procent av kvinnorna och 9 procent män av männen. 50 procent av födda i Asien och Afrika.

Absolut fattigdom

Rätt till äldreförsörjningsstöd

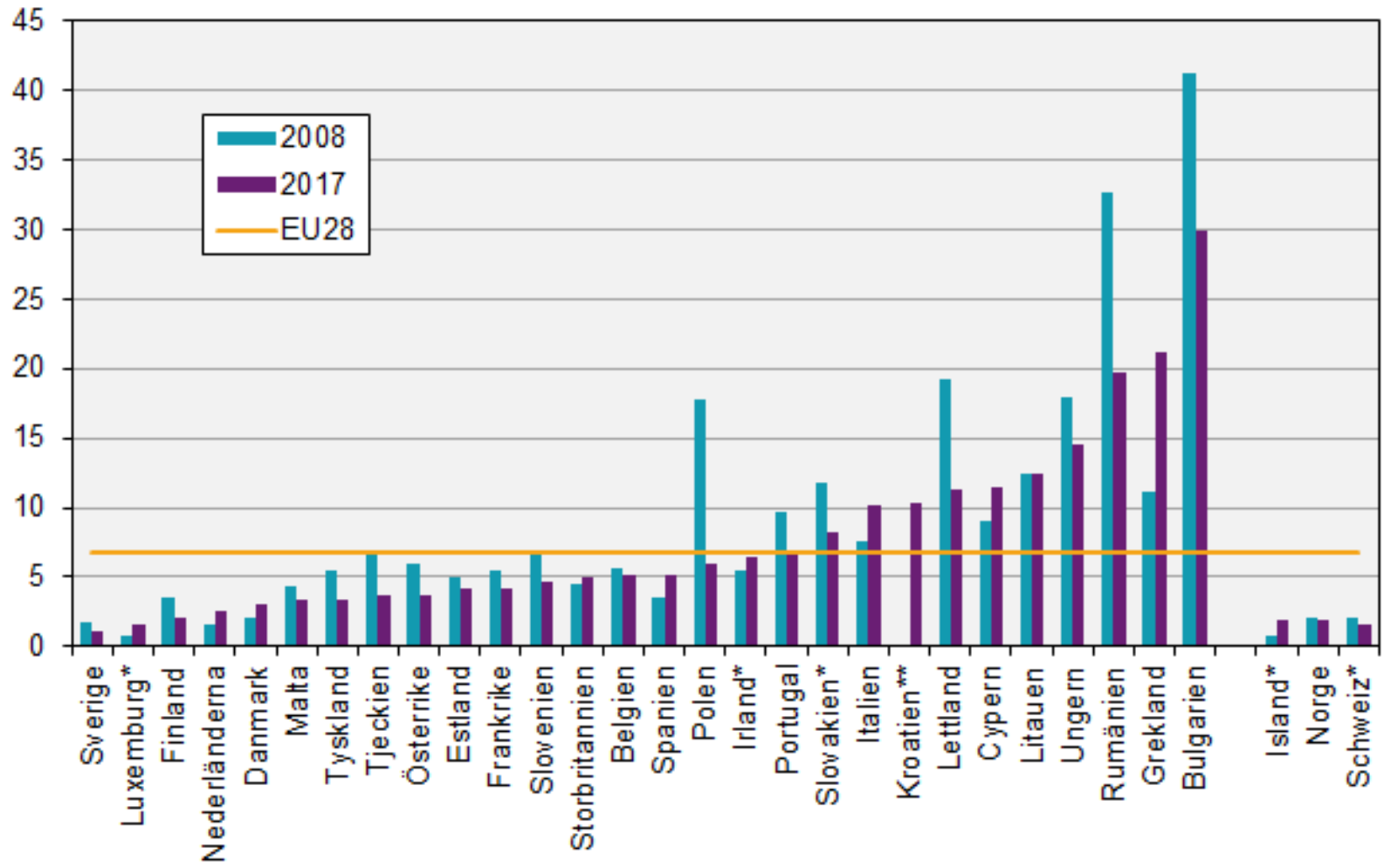
Att mäta fattigdom

Materiell fattigdom

Den som inte klarar minst 4 av 9

1. Boendekostnad med eventuell ränta och/eller amortering på bostadslån.
2. Räkningar för el, varmvatten, uppvärmning av bostaden och liknande.
3. Oförutsedda utgifter.
4. Dagligt intag av kött eller annat protein.
5. Semesterresor
6. En TV-apparat.
7. En tvättmaskin.
8. En bil.
9. En telefon.

Enligt Eurostat är snittet för EU:s medlemsstater 7 procent (år 2017). I Sverige är det 0,3 procent bland de äldre och bland hela befolkningen 1 procent. Det är lägst i hela EU.

Bland svenska pensionärer 1,3 procent. I befolkningen som helhet ca 4 procent

Åtgärder för högre pensioner

Inom pensionssystemet:

- Högre avsättning än 18,5 procent (e g 17,21 procent).
- Förändrad fördelning inkomstpension – premiepension.
- "Gasen" – utdelning av överskott över 110 procent.
- Ändra beräkningsräntan. Idag 1,6 procent.

Från statens budget:

- Högre garantipension.
- Mer inkomstpensionstillägg.
- Införa garantipensionstillägg (förslag ligger i riksdagen).
- Högre bostadstillägg och/eller konsumtionstillägg.

Bromsen

Syftet är att pensionssystemet ska hålla sig inom sina ramar och inte töra på annat.

- Slår till när tillgångarna är mindre än skulderna.
- Påverkas främst av arbetslöshet, särskilt bland unga.
- Påverkas av att vi lever längre.
- Påverkas också av AP-fondernas avkastning.
- Styr inkomstpension och tilläggspension.
- Garantipension styrs av KPI och ligger utanför.

Gasen

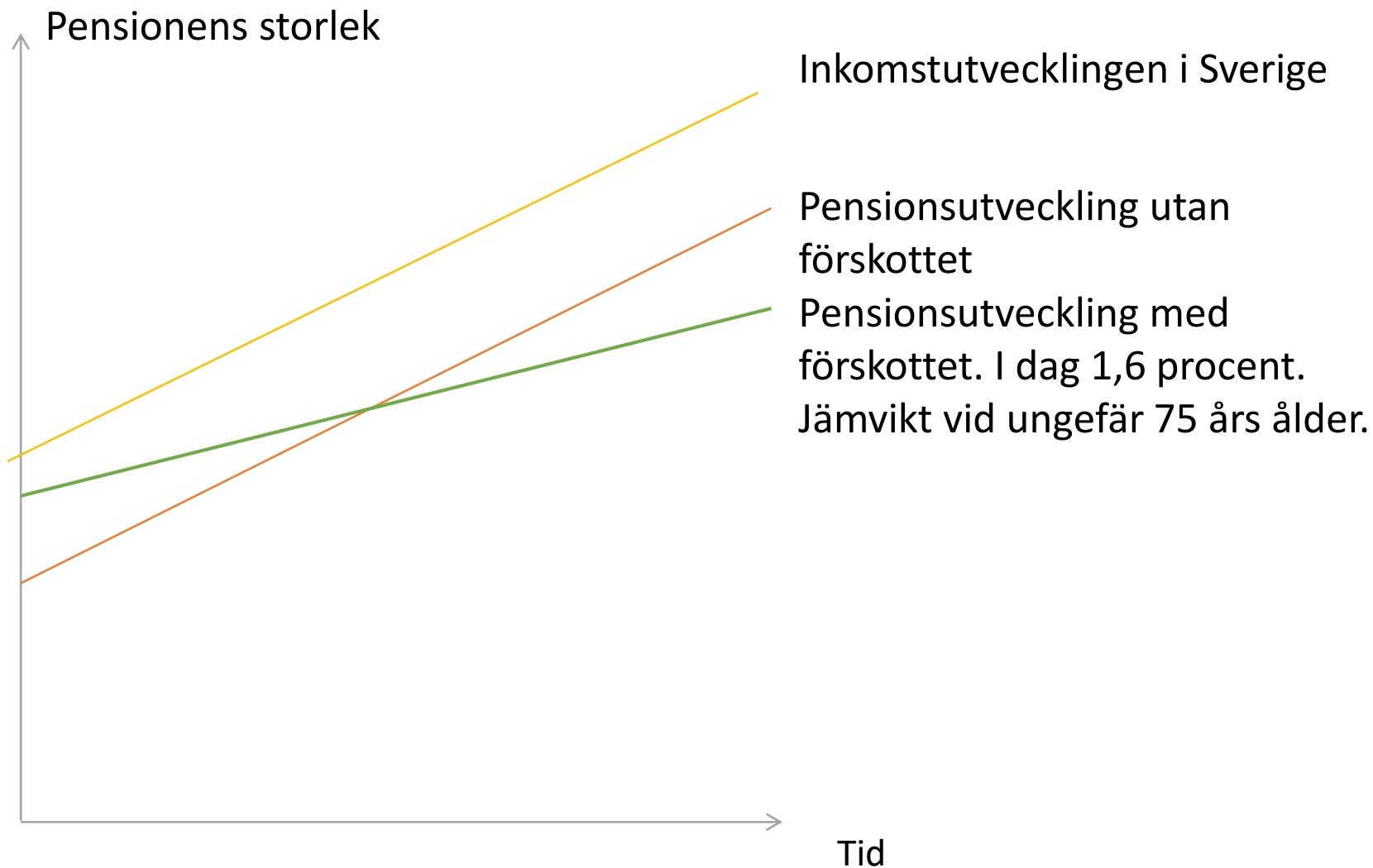
Utredning från 2004 som föreslår fördelning av överskott över 110 procent.

Vid årsskiftet var överskottet 112 procent.

Varje procentenhet motsvarar ungefär 100 miljarder kronor.

Påverkar alla pensionsrätter, både för yngre som arbetar och pensionärer.

Prognos- eller förskottsrenta

Privat pensionssparande

- Pensionssparande med uppskjuten skatt avvecklat

Undantag: ingen tjänstepension, enskild firma

- Kapitalförsäkring och ISK
- Direktsparande i fonder och aktier
- Amortering
- Bostaden?

Tumregler

- Att börja arbeta ett år senare – minskar pensionen per månad med 1 till 3 procent.
- Att börja arbeta vid 28 istället för 23 – minskar pensionen per månad med 11 procent.
- Att gå i pension ett år tidigare – minskar pensionen per månad med 5 till 6 procent.
- Att gå i pension ett år senare – ökar pensionen per månad med 6 till 11 procent.
- Varje 1 000 kronor i inkomst ger ca 1,3 kronor per månad i inkomstgrundad allmän och tjänstepension. En månadsinkomst på 30 000 kronor i 42 år innebär en livsinkomst på drygt 15 miljoner kr, $15\ 000 \times 1,3 =$ cirka 20 000 kronor i livsvarig månadspension.
- Att arbeta deltid 50 procent under 10 år under arbetslivet – minskar pensionen per månad med 10 till 13 procent.
- Att få höjd fondavgift med 1 procentenhet – minskar den premiebestämda pensionen med 21 procent under 40 års sparande.
- Att få minskad avkastning med 1 procentenhet – minskar den totala pensionen med drygt 6 procent.

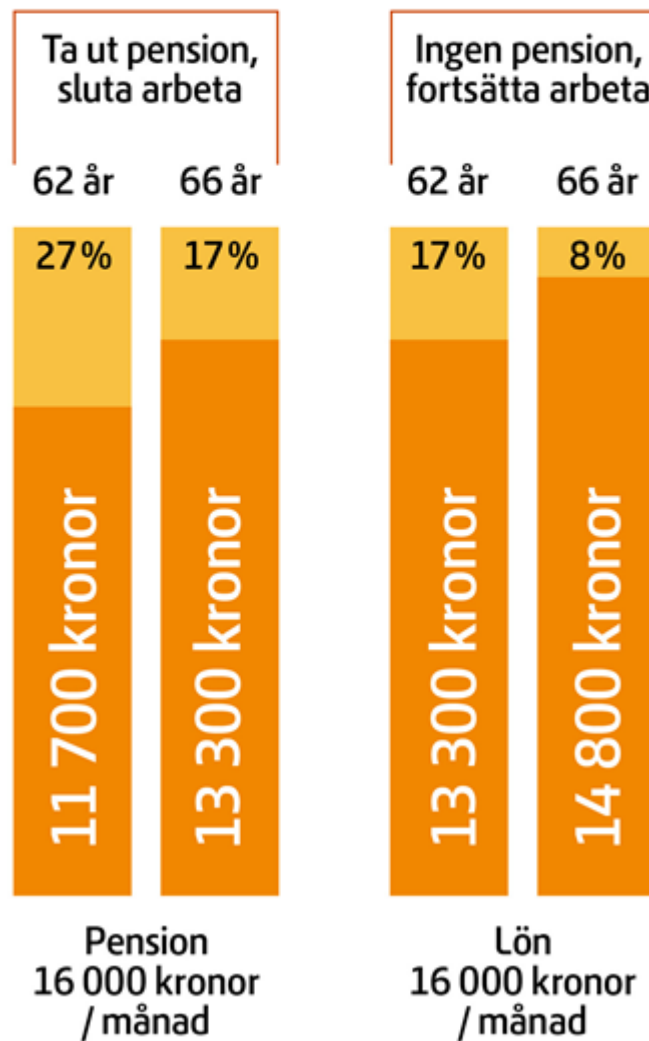
Arbetsinkomster och pension

- Högre jobbskatteavdrag för 65 + fr o m inkomståret då personen fyller 66 år. (Fr o m 2023 är gränsen 67 år)
- Ingen arbetsgivaravgift utom pensionsavgift 10,21 % från 65-årsdagen.
- Ingen påverkan på bostadstillägget för arbetsinkomst upp till 24 000 kr/år.

Senare pension lönar sig

Exempel på hur skatten påverkas
av ålder samt typ av inkomst

Skatt Kvar efter skatt

Att vara jobbonär

- Pensionsmyndighetens exempel 1:
- För ett typfall med lönen 32 000 kronor i månaden (2021) ger halvtidsarbete fram till 66 års ålder kombinerat med halvt uttag av allmän pension från 63 års ålder 1 900 kronor mer i allmän pension per månad livet ut jämfört med om personen istället gått helt i pension vid 63 års ålder. Totalt sett kommer det ha gett en ökad inkomst på 500 000 kronor efter skatt fram till 86 års ålder, jämfört med en pensionering vid 63 års ålder.
- Exempel 2:
- Om samma typfall istället jobbar ett extra år med halvtidsarbete och halvt uttag av allmän pension, från 65 till 66 års ålder, så ger det ungefär 700 kronor mer i månaden livet ut i allmän pension. Den totala inkomsten ökar då med drygt 160 000 kronor efter skatt fram till 86 års ålder.

Tack för mig!

Annika Creutzer

Creutzer & Co

Hemsida: www.creutzerab.se

Twitter: [@AnnikaCreutzer](https://twitter.com/AnnikaCreutzer)

Mejl: annika@creutzerab.se

Tel 0703 817771